

Załącznik nr .....
do uchwały nr .....
Rady Gminy Świerzno
z dnia ..... roku

Plan Odnowy Miejscowości Margowo na lata 2016-2022

GMINA ŚWIERZNO

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI MARGOWO NA LATA 2016-2022

SPIS TREŚCI

ODNIESIENIE DO DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH	
OPIS STANU ISTNIEJĄCEGO I WYBRANYCH KIERUNKÓW ODNOWY WSI MARGOWO	
CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI	
INFORMACJA	
POWIERZCHNIA MIEJSCOWOŚCI, MIESZKAŃCY I PODMIOTY GOSPODARCZE	
POŁOŻENIE I KOMUNIKACJA	
WALORY KRAJOBRAZOWE I PRZYRODNICZE	
WYKAZ ISTNIEJĄCYCH ZASOBÓW MIEJSCOWOŚCI	
ŚRODOWISKO KULTUROWE	
TURYSTYKA	
OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON WSI MARGOWO	
ANALIZA ZASOBÓW MIEJSCOWOŚCI MARGOWO– WIZJA ROZWOJU WSI	
PROGRAM ODNOWY WSI – PLAN DZIAŁAŃ NA LATA 2016 – 2022	
MODERNIZACJA I ROZWÓJ INFRASTRUKTURY KOMUNALNEJ	

ODNIESIENIE DO DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH

Konieczność opracowania Planu Odnowy Miejscowości w sposób formalny wynika z wytycznych Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, a w szczególności wytycznych Osi 3 PROW – Działanie Odnowa i Rozwój Wsi. Oś 3 zakłada między innymi wspieranie działań, mających wpływać na poprawę jakości życia na obszarach wiejskich poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi. Warunkiem uzyskania wsparcia ze środków unijnych jest stworzenie Planu Odnowy Miejscowości, który jest zgodny ze Planem Rozwoju Lokalnego Gminy Świerzno oraz innymi dokumentami strategicznymi o charakterze lokalnym, regionalnym, krajowym. Dlatego też Plan Odnowy Miejscowości Margowo wpisuje się w Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Świerzno, Strategię Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa na lata 2007 – 2013 i Projekt Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 - 2020 (PROW 2014-2020).

Plan Odnowy Miejscowości jest jednym z elementów wpływających na rozwój, odnowę wsi oraz poprawę warunków pracy i życia mieszkańców. Opracowanie i uchwalenie takiego dokumentu stanowi niezbędny warunek przy ubieganiu się o środki finansowe w ramach PROW. Opracowanie i uchwalenie takiego dokumentu stanowi niezbędny warunek przy ubieganiu się o środki finansowe w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 Działanie Odnowa i Rozwój Wsi oraz Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020 Priorytety:

1. „Poprawa jakości życia na wsi”
2. Wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu w sektorach: rolnym, spożywczym i leśnym.
3. Zwiększanie włączenia społecznego, ograniczanie ubóstwa i promowanie rozwoju gospodarczego i kulturalnego na obszarach wiejskich.

Plan Odnowy Miejscowości Margowo jest dokumentem o charakterze planowania strategicznego i ma na celu stworzenie szczegółowej koncepcji i wizji rozwoju danej miejscowości. Odnowa i rozwój wsi jest wypadkową wielu działań, wśród których pierwsze miejsce zajmuje aktywność, zaangażowanie i solidarna postawa mieszkańców.

Plan Odnowy Miejscowości zawiera działania długofalowe, określone w horyzoncie czasowym na lata 2016 – 2022. Określa generalny kierunek rozwoju oraz przedstawia metody i narzędzia jego wdrażania. Umożliwia ponadto planowe realizowanie działań

ukierunkowanych na tworzenie jak najkorzystniejszych warunków rozwoju wsi i życia mieszkańców.

OPIS STANU ISTNIEJĄCEGO I WYBRANYCH KIERUNKÓW ODNOWY WSI MARGOWO

CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI

INFORMACJA

Margowo – osada w Polsce położona w województwie zachodniopomorskim, w powiecie kamieńskim, w gminie Świerzno. W latach 1975–1998 miejscowość administracyjnie należała do województwa szczecińskiego.

Pierwsza historyczna wzmianka o miejscowości pochodzi z 1373 roku kiedy stanowiła lenno Henryka von Ostena. W 1392 roku połowa wsi należała do rodziny von Steinwehrów. W 1594 roku właścicielem części miejscowości był rycerz von Knuth. W 1642 roku część wsi kupiła rodzina von Plötz. W 1753 roku ich część wsi kupił Joachim Henryk von Steinwehr (rodzina von Steinwehrów była już w posiadaniu części ziem). W latach pięćdziesiątych XVIII wieku właścicielem części wsi został mieszczanin Bogusław von Elbe. W 1782 roku w związku z małżeństwem B. Elbe i Doroty Luizy von Lepel (spokrewnionej z rodziną von Steinwehrów) doszło we wsi do połączenia majątków w jedną całość.

W 1805 roku cesarz wyraził zgodę na dziedziczenie majątku przez Jana Ernesta von Elbe, który jako syn mieszczanina nie miał do tego prawa. Po śmierci Jana Ernesta von Elbe w 1818 roku, nowym właścicielem za cenę 3 000 talarów, został jego brat Franciszek Bogusław Elbe. Przez następne kilkadziesiąt lat dochodziło do sporów rodzinnych na tle majątkowym. W 1884 roku rodzina von Elbe została nobilitowana. W rękach tej rodziny majątek pozostał do końca II wojny światowej.

Po 1945 roku majątek wszedł w skład państwowych Nieruchomości Ziemskich. Następnie w folwarku utworzono PGR. Obecnie należy do AWRSP OT w Szczecinie i jest wydzierżawiany prywatnej spółce rolniczej.

POWIERZCHNIA MIEJSCOWOŚCI, MIESZKAŃCY I PODMIOTY GOSPODARCZE

Miejscowość Margowo zajmuje obszar geodezyjny o powierzchni   ha. Sama wieś leży na   ha. Na terenie wsi jest 76 gospodarstw domowych, z czego   to gospodarstwa typowo rolne (stare inf.).

Wieś zamieszkuje   mężczyzn i   kobiety, w sumie   mieszkańców. Z tego   osoby są w wieku produkcyjnym.   mieszkańców osiągnęło już wiek poprodukcyjny, a   to dzieci i młodzież, która nie przekroczyła   roku życia. Głównym źródłem utrzymania są gospodarstwa rolne, praca w sektorze usługowym, a także renty i emerytury w przypadku osób starszych. Część mieszkańców korzysta z zasiłków dla bezrobotnych i z pomocy społecznej.

POŁOŻENIE I KOMUNIKACJA

Margowo położone jest w zachodniej części gminy Świerzno, północno – wschodniej części powiatu kamieńskiego oraz w północno– zachodniej części województwa zachodniopomorskiego. Miejscowość jest oddalona ok. 20 km od morza. Teren, na którym usytuowana jest wieś jest stosunkowo równinny, płasko urzeźbiony zaznaczony niewielkimi wzniesieniami.

Wieś posiada korzystne położenie w dobrze rozwiniętym układzie dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych. Największe znaczenie dla wsi ma droga powiatowa 0026 Jatki – Chomino oraz 0025 Mechowo - Chomino, gdyż umożliwiają one skomunikowanie ze wsią gminną Świerzno i są także drogami dojazdowymi do drogi:

- DW nr 103 Kamień Pomorski – Trzebiatów
- DP nr 0032 Mechowo - Golczewo

WALORY KRAJOBRAZOWE I PRZYRODNICZE

W obrębie miejscowości Margowo występują fragmenty terenu o rzeźbie falistej i łagodnie nachylnych stokach.

Krajobraz wokół wsi wzbogacają enklawy leśne. Na szczególną uwagę zasługuje dorzecze rzeki Wołcza jak również rozlewiska tworzące siedlisko dla ptactwa szczególnie łabędzi. Stąd pochodzi nazwa „Łabędzie Bagno”. Obejmują obszar 60 ha. Tereny objęte są szczególną ochroną z uwagi na występowanie na nich zagrożonych gatunków i zbiorowisk roślin, miejsc bytowania i rozrodu rozmaitych gatunków fauny. W tych terenach, ze względu na ich ukształtowanie spotkać można storczyka błotnego, czernienie błotne, rosiczkę okrągłolistną, grzybienia białego i inne. W podmokłych terenach ma swoje miejsce stałego bytowania i rozrodu ropucha szara, żaba zielona i brunatna oraz żuraw. Spotkać można również perkoza, kszczyka, brodzca samotnego czy jaszczurkę zwinkę lub zaskrońca.

Ludność wiejska trudni się rolnictwem i hodowlą bydła i trzody, dlatego większość obszarów w okolicy wsi to użytki rolne i pastwiska. W okolicy występują pszenne, żytnie łubinowe oraz pastewne. Dominują tu gleby brunatne kwaśne i wylugowane wytworzone z piasków gliniastych mocnych i glin lekkich.

Klimat przypomina klimat w miejscowościach nadmorskich, jest jednak od niego znacznie łagodniejszy i charakteryzuje się większą zaciszą. Wyższa jest także roczna suma opadów niż w obszarach przylegających bezpośrednio do morza. W obszarze średnia roczna temperatura wynosi 8,3 stopnia, najcieplejszym miesiącem jest sierpień a najzimniejszym styczeń. Klimat w tym regionie jest bardziej wyrównany niż w sąsiednich obszarach.

WYKAZ ISTNIEJĄCYCH ZASOBÓW MIEJSCOWOŚCI

ŚRODOWISKO KULTUROWE

Rozwój środowiska kulturowego pomaga rozwijać świetlica wiejska w Chominie. Znacząco wspiera to wykorzystanie zasobów wsi w budowaniu życia kulturalnego.

TURYSTYKA

„Łabędzie Bagno” – Chomino - Benice

Szlak o dużych walorach merytotycznych i dydaktycznych. Prowadzi poprzez niezwykle barwne, kwietne łąki na obszar w/w użytku ekologicznego, obfitującego w rzadkie okazy

flory i fauny, a w szczególności – awifauny. W pobliżu znajduje się torfowisko wysokie, reprezentujące odmienny typ krajobrazu.

We wsi znajduje się charakterystyczny, dwuskrzydłowy obiekt dworski o powierzchni 990 m². Dwór składa się z parterowego budynku z 1772 roku (dzisiejsze skrzydło północne) zbudowanego w konstrukcji ryglowej, krytego dachem dwuspadowym. W 1859 roku budynek został wzbogacony pseudobarokowym ryzalitem frontowym. W 1885 roku do dworu zostało dobudowane skrzydło południowe w formie dwukondygnacyjnego budynku z neogotycką wieżą i neorenesansowym ryzalitem.

Po II wojnie światowej dwór był wykorzystywany na biura, stołówkę i mieszkania pracownicze PGR. Obecnie budynek jest opustoszały i ulega destrukcji. W sąsiedztwie znajdują się zabudowania gospodarcze oraz zaniedbany park dworski o powierzchni 4,7ha, z XVIII wieku, ze stawem, przechodzący w las.

OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON WSI CHOMINO

MOCNE STRONY:

- Położenie miejscowości – 19 km od morza – jest niezwykle istotne z perspektywy rozwoju turystyki i agroturystyki.
- Wieś posiada korzystne warunki mikroklimatyczne, które wyrażają się w bardziej wyrównanych niż na sąsiednich obszarach amplitudach temperatur rocznych i dobowym dobrym nasłonecznieniem.
- Ważnym aspektem jest również usytuowanie w pobliżu drogi wojewódzkiej nr 105 oraz łatwe połączenie z drogą krajową nr 6 Szczecin – Koszalin – Gdańsk. Dogodne jest także połączenie komunikacyjne do pasa nadmorskiego.
- Dobrze utrzymana infrastruktura techniczna zapewnia mieszkańcom zaopatrzenie w wodę. Na obszarze wsi funkcjonuje wodociąg zasilany z lokalnego ujęcia wody.
- **We wsi Chomino działa również filia Gminnej Biblioteki Publicznej, która zapewnia mieszkańcom Margowa dostęp do dóbr kultury polskiej i światowej za pośrednictwem książki, czasopism i zbiorów specjalnych. Wspomaga szeroko rozumianą edukację społeczną.**
- Wieś posiada dobrze wyposażoną świetlicę wiejską – miejsce spotkań formalnych i towarzyskich.
- Lokalizacja prężnie działającego zakładu usługowo-produkcyjnego
- **W okolicy wsi** przebiegają atrakcyjne widokowo trasy wędrowne
- Mieszkańcy wsi mają możliwość przyłączenia do sieci telefonicznej, jak również korzystania z telefonii bezprzewodowej.
- W związku z położeniem miejscowości i uwarunkowaniami obszar ten może być atrakcyjny dla przyszyłych inwestorów.
- Wieś zamieszkuje aktywna i otwarta społeczność lokalna, która chętnie podejmuje się inicjatyw i działań mających na celu poprawę jakości życia we wsi i wzrostu wartości wsi w regionie.

SŁABE STRONY:

- Głównym problemem jest słabe zagospodarowanie gruntów rolnych będących w posiadaniu Agencji Nieruchomości Rolnych.
- Rolnicy dysponują przestarzałą bazą zaplecza produkcyjnego i mają trudności ze zbytem nieprzetworzonych płodów rolnych.
- Zły stan techniczny dróg. Na terenach zabudowanych brak ciągów pieszych. Jakość dróg gminnych, powiatowych i wojewódzkich nie odpowiada wymaganym klasom.
- Zaniedbane w dużym stopniu urządzenia melioracyjne. Brak terenów uzbrojonych w infrastrukturę techniczną.
- Niedostateczny rozwój turystyki [agroturystyki], pomimo istnienia walorów przyrodniczych oraz brak dostatecznej bazy sportowo – rekreacyjnej.
- Brak bazy i zaplecza rekreacyjno-sportowego oraz aktywnie działających klubów.
- Dużym problemem jest wysokie bezrobocie, spowodowane głównie niskimi kwalifikacjami bezrobotnych. Taki stan skutkuje m.in. patologiami społecznymi, tj. alkoholizm i wzrost przestępczości, a co za tym idzie obniżenia bezpieczeństwa publicznego.

SZANSE:

- Rozwój agroturystyki i rozbudowa bazy turystycznej, rozwój różnych form turystyki związanej z atrakcyjnym krajobrazem. Działania w tej dziedzinie mają przyczynić się do napływu turystów oraz obniżenia bezrobocia poprzez zatrudnienie w tej branży oraz stworzyć możliwość alternatywnych źródeł zarobkowania dla rolnictwa oraz skłoni do rozwoju rynku drobnych usług, małej przedsiębiorczości i agrobiznesu.
- Uchwalenie planów zagospodarowania przestrzennego, którego skutkiem będzie racjonalne wykorzystanie terenów nadających się pod zabudowę mieszkaniową lub rozwój przedsiębiorczości,
- Budowa ciągów pieszych pozwoli na bezpieczne dotarcie do świetlicy, biblioteki i innych pomieszczeń służących mieszkańcom i przyjezdnym.
- Aktywizacja produkcyjna i restrukturyzacja rolnictwa tj. dostosowania kierunków produkcji do wymogów rynku, unowocześnienia form organizacji produkcji, rozwoju usług, przetwórstwa, przechowalnictwa i przygotowania do sprzedaży dużych i jednorodnych partii towarowych.
- Uzyskanie środków z funduszy strukturalnych i dotacji krajowych na priorytetowe zadania inwestycyjne. Realizacja tych zadań zwiększy atrakcyjność turystyczną miejscowości i wpłynie na poprawę jakości życia jej mieszkańców. Działania związane z odnową wsi za pomocą środków unijnych dotyczą zazwyczaj

najważniejszych wartości związanych z historią, kulturą, tradycją – wszystkim tym, co można objąć pojęciem dziedzictwa kulturowego wsi, zarówno w aspekcie materialnym i niematerialnym. Podejmowanie takich działań przyczyni się również do zwiększenia aktywności społecznej ludności wiejskiej i zacieśniania więzi międzyludzkich.

- Szansą rozwoju wsi jest współuczestniczenie w działaniach i programach realizowanych na terenie gminy, powiatu i województwa. Szczególne znaczenia ma tu realizowany w ramach Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego program operacyjny – rozwój turystyczno – rekreacyjny gminy na bazie potencjału historyczno – kulturowego. W ramach tego programu preferowane są Inwestycje w zakresie pobudzania rozwoju różnych form turystyki, które wymagają dofinansowania w ramach infrastruktury turystycznej i stałej profesjonalnej promocji. Może to być szansą do budowy ścieżek rowerowych i ekologicznych w miejscowości i jej obrębie.

ZAGROŻENIA:

- W miejscowości występuje wysokie bezrobocie. Spowodowane jest to tym, że większość mieszkańców to byli pracownicy RSP, którzy obecnie utrzymują się głównie z dorywczej pracy. Jest to grupa posiadająca niskie kwalifikacje zawodowe.
- Niż demograficzny i starzenie się społeczeństwa. To tendencja występująca zarówno w Polsce, jak i w większości społeczeństw zachodniej Europy. Zmniejszenie się liczby ludności i podwyższenie jej wieku prowadzi do osłabienia rejonu. Starzenie się społeczeństwa, a zwłaszcza spadek udziału najbardziej dynamicznych i rozwojowych roczników między dwudziestym, a trzydziestym rokiem życia, powoduje spadek mobilności społecznej. Wiadomo, że społeczeństwa biologicznie młode są dynamiczne, przedsiębiorcze innowacyjne i rozwojowe.. Natomiast społeczeństwa biologicznie stare są konserwatywne, stagnacyjne, konsumenckie i mało rozwojowe.
- Migracja młodzieży do dużych miast oraz wyjazd za granicę w poszukiwaniu pracy. Zjawisko to spowodowane jest brakiem możliwości znalezienia pracy w regionie i perspektywy poprawy i podniesienia standardu życia, a także większymi możliwościami jakie daje większa aglomeracja czy też praca za granicą. Jedną z głównych przyczyn migracji jest chęć podwyższania wykształcenia i kwalifikacji oraz brak pracy na miejscu.
- Rosnąca przestępczość i patologie społeczne spowodowane głównie zubożeniem i brakiem pracy oraz brakiem perspektyw na poprawę obecnej sytuacji życiowej.

ANALIZA ZASOBÓW MIEJSCOWOŚCI MARGOWO– WIZJA ROZWOJU WSI

<i>DIAGNOZA AKTUALNEJ SYTUACJI</i>		<i>WIZJA STANU DOCELOWEGO</i>	
Co ją wyróżnia?	Walory przyrodnicze.	Co ma ją wyróżniać?	Rozwój turystyki i efektywne wykorzystanie w tym celu występujących walorów przyrodniczych. Szlaki turystyczne piesze i rowerowe.
Jakie pełni funkcje?	Jest miejscem zamieszkania ludności.	Jakie ma pełnić funkcje?	Prócz pełnionej obecnie funkcji mieszkaniowej wieś stanie się ośrodkiem kulturalno – turystycznym.
Kim są mieszkańcy?	Mieszkańcy to głównie emeryci i renciści, rolnicy oraz bezrobotni - byli pracownicy RSP. Społeczność wiejska nie jest zintegrowana i wykazuje niski poziom motywacji do działania. Ludzie młodzi i przedsiębiorczy emigrują w celu poprawy swoich warunków bytowych. Szerzy się apatia społeczna .Brak podejmowanych inicjatyw prowadzi do zubożenia społeczeństwa.	Kim mają być mieszkańcy?	Przyszłością wsi będą zintegrowani mieszkańcy, którzy poprzez podnoszenie własnych kwalifikacji i poziomu wykształcenia wpłyną na podwyższenie poziomu swojego życia i prestiż regionu. Dzięki silnej motywacji do pracy i działań społecznych wzrośnie zaangażowanie w życie wsi i jej rozwój.
<i>DIAGNOZA AKTUALNEJ SYTUACJI</i>		<i>WIZJA STANU DOCELOWEGO</i>	
Co daje utrzymanie?	Główne źródła utrzymania mieszkańców to: praca w sferze produkcyjnej, rolniczej, niewielkie gospodarstwa rodzinne o niskim stopniu chodowości, emerytury, zasiłki dla bezrobotnych, pomoc społeczna.	Co ma dać utrzymanie ?	Mieszkańcy wsi będą starali się wprowadzać w życie własne pomysły, które zapewnią im alternatywne źródła dochodów. Szczególnie wzrośnie zaangażowanie w tworzenia bazy turystycznej w regionie i inicjatywy związane z własną działalnością gospodarczą.
Jak są zorganizowani mieszkańcy?	Decyzje dotyczące wsi podejmowane są przez samorząd mieszkańców podczas zebrania wiejskich.	W jaki sposób ma być zorganizowana wieś i mieszkańcy ?	Nastawienie na turystykę i agroturystykę spowoduje większe zainteresowanie mieszkańców i zaangażowanie w działania na rzecz wsi. Zaczną działać stowarzyszenia kulturalne i turystyczne.
W jaki sposób rozwiązują?	Problemy dotyczące wsi rozwiązywane są w	W jaki sposób	W skutek większego zainteresowania

problemy?	pierwszym rzędzie przez Radę Sołecką i Sołtysa, a następnie na szczeblu administracyjnym, czyli przy współpracy z Radą Gminy i Wójtem.	mają być rozwiązane problemy?	mieszkańców sprawami wsi oraz w celu wspólnego rozwiązywania jej problemów organizowane będą z inicjatywy samych mieszkańców okresowe spotkania i zebrania wiejskie oraz spotkania z władzami gminy. Nawiązanie współpracy z innymi miejscowościami i szybki przepływ informacji przyczyni się do lepszego wykorzystania pojawiających się szans rozwoju.
<i>DIAGNOZA AKTUALNEJ SYTUACJI</i>		<i>WIZJA STANU DOCELOWEGO</i>	
Jak wygląda wieś?	Wieś Margowo podobnie jak większość wsi w tym regionie ma średniowieczny rodowód, co miało wpływ na jej układ przestrzenny. Jest to układ ulicowy. Na przestrzeni ostatnich lat poważnie ucierpiało tradycyjne, ryglowe budownictwo. We wsi zachował się dwór oraz domy mieszkalne i budynki gospodarcze z końca XIX wieku. Większość domów mieszkalnych posiada wystawki lub ganki, na tych starszych sporadycznie zachowały się ze zdobienia.	Jak ma wyglądać wieś?	We wsi poczynione zostaną prace w celu zabezpieczenia i renowacji starych budynków – cennych z architektonicznego punku widzenia oraz przyłożą się dużą wagę do zachowania pozostałości dziedzictwa kulturowego. Opracowane zostaną plany przestrzennego zagospodarowania i na ich podstawie prowadzona będzie dalsza rozbudowa wsi. Dążyć się będzie do utrzymania czystości i estetycznego wyglądu miejscowości, poprzez segregację śmieci i zagospodarowane skwerków zieleni oraz założeniu chodników.
Jaki jest stan otoczenia i środowiska?	Na terenie wsi i w okolicy nie ma żadnego uciążliwego przemysłu. Środowisko jest czyste, a jego zasoby są punktem wyjścia do dalszego rozwoju wsi.	Jaki ma być stan otoczenia i środowiska?	Środowisko naturalne utrzymane zostanie w czystości i będzie nadal przyjazne dla ludzi i przyrody. Położony zostanie nacisk na ochronę jego unikatowych obiektów. Efektywnie wykorzystywane będą naturalne walory przyrodnicze, głównie w celach turystycznych.
<i>DIAGNOZA AKTUALNEJ SYTUACJI</i>		<i>WIZJA STANU DOCELOWEGO</i>	

Jakie jest rolnictwo?	Wcześniej we wsi istniała RSP. Po jej likwidacji rolnictwo we wsi oparte zostało na prywatnych gospodarstwach.	Jakie ma być rolnictwa?	Aby podnieść efektywność i dochody z rolnictwa zostaną zastosowane innowacyjne technologie i rozwiązania, powinna się też zintensyfikować produkcja rolna. Przyczyni się to do podniesienia standardów życia i wygody pracy rolników oraz wzrostu zatrudnienia. Dążyć się będzie do rozwoju głównie rolnictwa ekologicznego.
Jakie są powiązania komunikacyjne?	Wieś położona jest przy drodze powiatowej 0026 i 0025 łączącej się z wojewódzką nr 105 oraz w dobrze rozwiniętym układzie dróg gminnych. Dzięki takiemu usytuowaniu zapewnione ma łatwe połączenie z innymi miejscowościami.	Jakie mają być powiązania komunikacyjne?	Zapewnione zostaną regularne połączenia komunikacyjne do pobliskich miast i innych miejscowości w gminie. Polepszone zostaną nawierzchnie na drogach, co zwiększy bezpieczeństwo w ruchu drogowym i zapewni podróżującym wyższy standard jazdy.
Co wieś proponuje dzieciom i młodzieży?	Funkcjonuje plac zabaw oraz boisko sportowe.	Co wieś będzie miała do zaproponowania dzieciom i młodzieży?	W celu propagowania sportu i zdrowego trybu życia tworzone będą trasy rowerowe i szlaki wędrówkowe w malowniczych okolicach wsi.

PROGRAM ODNOWY WSI – PLAN DZIAŁAŃ NA LATA 2016 – 2022

MODERNIZACJA I ROZWÓJ INFRASTRUKTURY KOMUNALNEJ

NAZWA PROJEKTU	OPIS	REZULTATY REALIZACJI INWESTYCJI	PLANOWANY TERMIN REALIZACJI	KOSZT
Zagospodarowywanie zielenią terenów, placów i skwerów publicznych.				
Budowa				

przydomowych oczyszczalni ścieków				
Uzupełnienie i modernizacja oświetlenia ulicznego				
Budowa ciągów pieszych do świetlicy				

Zadania w zakresie infrastruktury realizowane będą również przy udziale środków Gminy do 50 % oraz przy pomocy funduszy unijnych PROW 2014 – 2020 oraz RPO Woj. Zachodniopomorskiego.